

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.212.2024
Warszawa, 11 października 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 759 złożone przez Panią posel Sylwią Bielawską w sprawie *nieskuteczności doręczeń komorniczych i umorzeń postępowań przed sądem*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Ad 1 i 2

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje danymi w przedmiocie ilości spraw, których dotyczy procedura doręczenia komorniczego, jak również nie jest w posiadaniu informacji dotyczących liczby umorzonych postępowań zawieszonych na skutek niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego lub danych pozwalających sądowi na ustalenie numerów PESEL, KRS, NIP lub niewykonania przez powoda innych zarządzeń, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania (vide art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz nie dysponuje danymi w przedmiocie głównych przyczyn nieskuteczności doręczeń. Tego rodzaju informacje nie są odnotowywane w statystyce sądowej.

Ad 3 i 4

W związku z napływającymi informacjami o różnorodnych problemach, które wykształciły się na gruncie stosowania przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 z późn. zm.) po ostatnich nowelizacjach dokonanych ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860), jak również ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469), w Ministerstwie Sprawiedliwości prowadzone są prace nad projektem zmian w Kodeksie postępowania cywilnego i niektórych innych ustawach.

W zakresie planowanych zmian dostrzeżono problem związany m.in. z doręczeniami komorniczymi uregulowanymi w art. 139¹ k.p.c. Wprowadzony przez nowelizację k.p.c. z 2019 r. art. 139¹ § 1 k.p.c. jest w pewnym zakresie z założenia dysfunkcyjny, albowiem konieczność doręczeń komorniczych aktualizuje się nie tylko w sytuacji, gdy podany w pozwie adres pozwanego jest nieaktualny, ale także wówczas, gdy adres ten jest aktualny, ale pozwany – często intencjonalnie, żeby sparaliżować wszczęcie postępowania sądowego – mimo dwukrotnego awizowania nie odebrał przesyłki sądowej.

Dodanie art. 139¹ § 1¹ k.p.c. miało dać sądowi instrumenty, które posłużyłyby zapobieganiu obstrukcyjnym działaniom polegającym na intencjonalnym nieodbieraniu przesyłek sądowych, zwłaszcza jeśli adresat się spodziewa, że zawierają pozew przeciwko niemu. Nie ma konieczności dokonywania doręczenia przez komornika, jeżeli pomimo nieodebrania przez adresata korespondencji „aktualność wskazanego w pozwie adresu pozwanego nie budzi wątpliwości”. Zgodnie z założeniami ustawodawcy, o spełnieniu się hipotezy tego przepisu można mówić, jeżeli z innych postępowań sąd wie, że podany w pozwie adres pozwanego jest aktualny (odbiera on w tych innych postępowaniach korespondencję kierowaną na dany adres). Można to uznać za fakt znany sądowi z urzędu. Ponadto mimo nieodebrania dwukrotnie awizowanego odpisu pozwu sąd może uznać go za doręczony, jeżeli powód – przewidując problemy z doręczeniem – już do pozwu dołączy dowody na to, że pozwany mieszka pod podanym adresem (np. dowód doręczenia pod podany adres korespondencji w innej sprawie, niekoniecznie sądowej). W stanie prawnym obowiązującym od dnia 1 lipca 2023 r., w razie zwrotu pozwu w celu doręczenia za pośrednictwem komornika, powód musi doprowadzić do jednej z dwóch sytuacji – albo: złożyć do akt potwierdzenie doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika, albo zwrócić korespondencję wraz z dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie (por. komentarz do art. 139¹ k.p.c. M. Dziurda Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz do nowelizacji z 2023 r., WKP 2023).

W kwietniu 2024 r. wszczęte zostały prace legislacyjne zmierzające do korekty regulacji wynikających z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzonych na podstawie wskazanych powyżej nowelizacji. Celem przedmiotowych prac jest pilna zmiana aktualnie obowiązujących uregulowań oraz wypracowanie optymalnego modelu rozwiązań spełniającego standardy demokratycznego państwa prawa.

Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega potrzebę zmiany regulacji dotyczącej doręczeń korespondencji sądowej osobom fizycznym oraz przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą rejestrowaną w CEIDG. Nieskuteczność doręczeń stanowi bowiem jedną z głównych przeszkód w dochodzeniu należności przed sądem. Ponadto obecnie obowiązujące w ww. zakresie regulacje prowadzą do długotrwałości postępowań sądowych. Jednak z uwagi na gwarancyjny charakter przepisów o doręczeniach nie istnieją instrumenty, które pozwalałyby na szybkie zmiany i całkowite wyeliminowanie problemów w tym obszarze. Prawdopodobnie zatem sukcesywnie będą wprowadzane rozwiązania, zależnie od dostępnych możliwości technicznych i organizacyjnych. Nie wydaje się bowiem właściwym rozwiązaniem powrót do fikcji doręczeń przewidzianej w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego sprzed nowelizacji z 2019 r. Ponadto wskazuję, że w Ministerstwie Sprawiedliwości nie były prowadzone analizy w odniesieniu do „zweryfikowania proporcjonalności ewentualnych rozwiązań, konsekwencji w postaci umorzenia postępowania oraz wykonalności zobowiązań w nałożonych ramach czasowych”, tj. w przedmiocie, o którym mowa w treści interpelacji.

Ad 5

Ministerstwo Sprawiedliwości nie rozważa obecnie przeniesienia kwestii doręczeń komorniczych do procedury wewnątrzsądowej i dokonywania zleceń przez sąd bezpośrednio komornikom, z pominięciem strony, z jednoczesną kontrolą dokonywanych doręczeń oraz ostatecznym obciążeniem kosztami stron postępowania. Dodatkowo uprzejmie wskazuję, iż obecny etap prac uniemożliwia przedstawienie konkretnych rozwiązań. W lipcu br. projekt nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego został przedstawiony Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego w ramach trwających już w Komisji prac nad nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego, której celem będzie w szczególności odwrócenie skutków dokonanych w latach 2019-2023 zmian

legislacyjnych mających negatywny wpływ na rozpoznawanie spraw cywilnych. Po ostatecznym wypracowaniu projekt ustawy zostanie poddany konsultacjom publicznym tak, by każdy zainteresowany mógł zapoznać się z jego treścią i ewentualnie zgłosić stosowne uwagi. Należy mieć przy tym na względzie, iż po konsultacjach wewnątrzresortowych proces ustawodawczy na kolejnych etapach wiąże się z uzgodnieniami międzyresortowymi projektu, przeprowadzeniem go przez właściwe komitety, Komisję Prawniczą, Radę Ministrów, a końcowo skierowaniem go do Parlamentu RP. Zatem obecnie nie ma możliwości, aby przesądzić, w jakim kierunku pójdą projektowane zmiany.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/